

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: lausuntopyyntö 16.10.2020, dnro VN/16027/2020-MMM-1

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden toteuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (jäljempänä ELY-keskus) lausuntoa ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden toteuttamisesta. Pirkanmaan ELY-keskus on tutustunut ehdotukseen ja sen perusteluihin ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Määrärahan käytön tarkoituksena on edistää sitä, että hiilinieluja ja -varastoja ylläpidetään ja vahvistetaan, kasvihuonekaasujen päästöjä vähennetään, maa- ja metsätalouden sopeutumista ilmastonmuutokseen edistetään sekä tuotetaan näihin tavoitteisiin liittyvää tutkimustietoa ja edistetään tiedon käyttämistä. Asetusehdotuksen 5 §:n mukaiset tavoitteet ovat kannatettavia ja tärkeitä. Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että rahoitettavilla toimilla on mahdollista samalla edistää mm. luonnon monimuotoisuutta, ja toteaa, että tähän tähtääviä toimia olisikin hyvä mahdollisuuksien mukaan priorisoida.

Asetusehdotuksen perustelumuistion mukaan maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuudella kehitettäisiin tietopohjaa ja edistettäisiin ilmastoystävällisiä ratkaisuja maankäyttösektorilla. ELY-keskusten asiantuntemusta tarvittaisiin kokonaisuuden toteuttamisessa sekä jalkauttamisessa aluetasolla, ja tämä pyrittäisiin huomioimaan yhteisissä keskusteluissa virastojen kanssa. Pirkanmaan ELY-keskus pitää ELY-keskusten roolia asetuksen tavoitteiden toteuttajana merkittävänä. ELY-keskuksissa on tällä hetkellä käynnissä ilmastorajapintojen selvittäminen kaikkien niiden tehtävien osalta. Selvityksen perusteella ELY-keskukset ovat jo nyt merkittävä toimija maankäyttösektorilla. ELY-keskuksilla on mahdollisuus tehdä kokonaisvaltaista työtä ottaen huomioon paitsi ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, myös muun muassa luonnon monimuotoisuus.

Asetusehdotuksen perusteella määrärahaa saisi käyttää valtionavustusten myöntämiseen ja julkisiin hankintoihin hankintalain mukaisesti. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö voisi asetusehdotuksen 3 §:n ja 13 §:n nojalla osoittaa määrärahaa valtion virastolle tai laitokselle. Hyväksyttävistä kustannuksista annettaisiin 10 §:n 4 momentin mukaan erikseen ohjeistusta. Perustelumuistion mukaan valtion virastojen ja laitosten osalta olisi tarve osoittaa määrärahaa

11.11.2020

KEHA/8553/2020

ilmastotoimenpidekokonaisuuden tavoitteita edistävien hankkeiden toteuttamiseen joko itsenäisesti tai osana konsortiota. Pirkanmaan ELY-keskus pitää mahdollisuutta myöntää määrärahaa valtion virastolle tai laitokselle tärkeänä. Tämä edistää määrärahan täysimääräistä käyttöä sekä tukee ELY-keskuksen roolia merkittävänä tiedonvälittäjänä ja sektorin mukaisten tavoitteiden toimeenpanijana.

Asetusehdotuksen 4 §:ssä säädettäisiin määrärahan käytön yleisistä edellytyksistä. Ehdotetun pykälän 4 momentti liittyy päällekkäisen rahoituksen estämiseen. Maa- ja metsätalousministeriön tulisi varmistaa, ettei tämän asetuksen nojalla myönnetä valtionavustusta, tehdä julkista hankintaa tai osoiteta valtion virastolle tai laitokselle määrärahaa siten, että rahoitus on päällekkäistä muun julkisen rahoituksen kanssa. Säännöksellä pyritään estämään se, että julkisista varoista rahoitettaisiin samanlaisia hankkeita eri viranomaisten toimesta. Pirkanmaan ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että esimerkiksi vesienhoidon avustuksiin liittyvät toimenpiteet voivat olla myös maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteitä tukevia ja toisinpäin. On toivottavaa, että asetus ei vaikeuttaisi vesienhoidon rahoitusta. Lisäksi on tunnistettavissa tarve selkeyttää näiden rahoitusten eroa. Tämä olisi tarpeellista sekä avustusta myöntävän, valvovan ja neuvovan organisaation että avustusta hankkeeseen hakevien tahojen näkökulmasta. Yleisestikin tulee huomioida rahoituksen yhteensovittaminen muiden ympäristöhallinnon toimien kanssa ja huolehtia riittävästä ohjeistuksesta.

Myönnettäessä tukea taloudelliseen toimintaan lähtökohdaksi on otettu EU:n yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen, EU:n maatalouden ryhmäpoikkeusasetuksen taikka EU:n vähämerkityksellistä tukea (*de minimis* -tuki, komission asetus 1407/2013) koskevien säännösten soveltaminen. Asetusehdotuksen sisällön kannalta oleellista on varmistaa, että ehdotettu asetus on sopusoinnussa Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksen kanssa myönnettäessä valtionavustusta taloudelliseen toimintaan.

Asetusehdotuksen 10 §:ssä säädettäisiin hyväksyttävistä kustannuksista. Pykälän 3 momentti sisältää viittauksen maa- ja metsätalousministeriön yleis- ja erityisavustuksia koskeviin ohjeisiin. Pykälän 4 momentin mukaan puolestaan maa- ja metsätalousministeriö antaisi tarkemmat ohjeet hyväksyttävistä kustannuksista osoitettaessa määrärahaa valtion virastolle tai laitokselle. Tuen ja määrärahan hakijoiden oikeuksien ja velvollisuuksien toteutumisen sekä sääntelyn selkeyden näkökulmasta voisi olla tarpeen harkita, tulisiko mainittu ohjeistus tai ainakin sen pääkohdat sisällyttää asetusluonnokseen.

Muilta osin Pirkanmaan ELY-keskuksella ei ole lausuttavaa asetusehdotuksesta tai sen perustelumuistiosta.

11.11.2020

KEHA/8553/2020

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat-vastualueen yksiköissä.

Lausunnon on esitellyt lakimies Maria Hakala ja ratkaissut johtaja Mari Rajala. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti, ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Jakelu

Maa- ja metsätalousministeriö (sähköisesti)

Tämä asiakirja KEHA/8553/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/8553/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hakala Maria 11.11.2020 08:35

Ratkaisija Rajala Mari 11.11.2020 09:35